

Coördinatie KLEINE NETE

Rapportage aan de Vlaamse Regering

Nota

Voortgangsrapportage gewestelijke planningsinitiatieven en projecten in de vallei van de Kleine Nete tussen Retie en Lier.

0. Inhoud

1. Situering en context
2. Rapportering
 - 2.1. Rapportering van het gevoerd overleg in het kader van de coördinatieopdracht
 - 2.1.1 Procesbeheercomité
 - 2.1.2 Opgvolgingscommissie
 - 2.2. Netedag 2020
 - 2.3. Stand van zaken projecten
 - 2.3.1 Opmaak gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur
 - 2.3.2 Bekkenbeheerplan Nete en compenserende maatregelen i.f.v. de waterhuishouding n.a.v. de aanleg van de Kempische Noord-Zuid-verbinding (N19g)
 - a) *Rivierherstelproject Kleine Nete ter hoogte van de recreatiegebieden*
 - b) *Overstromingsgebied De Zegge*
 - 2.3.3 Stand van zaken uitvoering projecten Sigmaplan Kleine Nete en Nete
 - a) *Benedennete*
 - b) *Mondingsgebied Grote Nete*
 - c) *Varenheuvel-Abroek*
 - 2.3.4 Europese Natuurdoelen / Uitvoering voorkeurscenario Graafweide-Schupleer
 - 2.3.5 Ankerplaatsen en de ruimtelijke verankering ervan als erfgoedlandschappen in ruimtelijke uitvoeringsplannen
 - 2.4. Strategisch project 'Meer veerkracht in de vallei van de Kleine Nete'
3. Inhoudelijke rapportering, conclusies en aanbevelingen aan de Vlaamse Regering vanuit het procesbeheercomité Kleine Nete
 - 3.1. Kandidatuur Landschapspark Kleine en Grote Nete
 - 3.2. Vlaggenschip Blue Deal – voorstel van aanpak
 - 3.3. Beheersovereenkomsten als belangrijk instrument
 - 3.4. Aanpak verdrogingsproblematiek De Zegge
 - 3.5. Aanpak verdrogingsproblematiek Olens Broek
 - 3.6. Problematiek onverenigbaarheid Projectsubsidies Natuur (PSN) en percelen waarop een PV met herstellvordering rust

Bijlagen:

1. Verslag Opgvolgingscommissie Kleine Nete dd. 20/05/2020;
2. Verslag Opgvolgingscommissie Kleine Nete dd. 12/01/2021;
3. Verslag Opgvolgingscommissie Kleine Nete dd. 28/04/2021;
4. Verslag Opgvolgingscommissie Kleine Nete dd. 26/05/2021 (ontwerp);
5. Eindrapportage strategisch project Kleine Nete I;
6. Aanvraag strategisch project Kleine Nete II;
7. Conceptnota kandidatuur Landschapspark Kleine en Grote Nete;
8. Aanmaning pompgemalen De Zegge;
9. Provinciaal actieplan regularisatie pompstations De Zegge;
10. Verslag stuurgroep ecohydrologische studie Zegge Mosselgoren dd. 22/02/2021.

1. Situering en context

Op 20 juli 2012 nam de Vlaamse Regering een principiële beslissing omtrent de verdere voortgang van de gewestelijke planningsinitiatieven en projecten in de vallei van de Kleine Nete en Aa tussen Kasterlee en Lier (VR20120720 DOC.089/1).

De regering besliste gouverneur Cathy Berx aan te stellen als procesbegeleider en de opdracht te geven om een overkoepelende Opvolgingscommissie met vertegenwoordiging van de betrokken diensten van de Vlaamse overheid, de lokale besturen en middenveldorganisaties en een ambtelijk procesbeheercomité te installeren voor het geheel van de gewestelijke plannen en projecten in de vallei van de Kleine Nete tussen Kasterlee en Lier binnen de uitgangspunten van de principiële beslissing. Via deze organen wordt de onderlinge afstemming en voortgang van deze gewestelijke initiatieven bewaakt en de communicatie over het geheel van de projecten gestroomlijnd.

Deze coördinatie omvat volgende projecten:

- de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS) in uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) (regio Neteland);
- het inrichten van overstromingsgebieden in uitvoering van de bindende bepalingen van het bekkenbeheerplan Nete;
- het inrichten van overstromingsgebieden in uitvoering van het Geactualiseerd Sigmaphan;
- het bepalen van gebiedsspecifieke instandhoudingsdoelstelling (S-IHD) voor habitatrichtlijngebieden (SBZ-H) (deelgebieden 1, 2, 6, 10 en 11);
- het aanduiden van ankerplaatsen en de ruimtelijke verankering ervan als erfgoedlandschappen in ruimtelijke uitvoeringsplannen;
- het realiseren van compenserende maatregelen i.f.v. de waterhuishouding n.a.v. de aanleg van de Kempische Noord-Zuid-verbinding (N19g) door de vallei van de Kleine Nete tussen Kasterlee en Geel.

Op 23 november 2012 werd via een mededeling aan de leden van de Vlaamse Regering gevraagd kennis te nemen van het plan van aanpak voor deze coördinatieopdracht dat door de gouverneur werd uitgewerkt (VR20122311 MED.0515). Daarin is aangegeven dat er na iedere bijeenkomst van de Opvolgingscommissie een rapportering zal volgen.

Op 3 mei 2013 werd via een mededeling aan de leden van de Vlaamse Regering gerapporteerd over de eerste bijeenkomst van de Opvolgingscommissie dd. 27 februari 2013 en de stand van zaken van de verschillende plannen en projecten (VR20130305 MED.0233/1).

Op 4 april 2014 nam de Vlaamse Regering kennis van de rapportage van de tweede en derde bijeenkomst van de Opvolgingscommissie (18 juni 2013 en 6 november 2013) en besliste over de verdere voortgang van een aantal plannen en projecten (VR20140404 DOC.0441/1).

Op 3 april 2015 heeft de Vlaamse Regering (VR 2015 0304 DOC.0347/1):

- kennis genomen van de destijds voorliggende voortgangsrapportage en aanbevelingen aan de Vlaamse Regering vanuit het procesbeheercomité Kleine Nete;
- de intentieverklaring principieel goedgekeurd;
- de Vlaamse minister, bevoegd voor het onroerend erfgoed, de Vlaamse minister, bevoegd voor het toerisme, voor het mobiliteitsbeleid, de openbare werken en het vervoer, en de Vlaamse minister, bevoegd voor de ruimtelijke ordening, voor de landinrichting en het natuurbehoud, gelast deze intentieverklaring samen met de andere partners te ondertekenen;
- kennis genomen van de nota van de thematische werkgroep 'Landbouw Sigmaphan', met de inventaris van mogelijk in te zetten instrumenten voor het flankerend beleid voor het gebied Varenheuvel-Abroek;
- de Vlaamse minister, bevoegd voor het mobiliteitsbeleid, de openbare werken en het vervoer, en de Vlaamse minister, bevoegd voor de landinrichting en het natuurbehoud, gelast Waterwegen en Zeekanaal nv (W&Z) respectievelijk het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) de opdracht te geven de concreet in te zetten instrumenten verder uit te werken en voor goedkeuring voor te leggen.

Op 23 december 2016 nam de Vlaamse Regering opnieuw kennis van de stand van zaken en werd beslist de Vlaamse minister, bevoegd voor de ruimtelijke ordening, te gelasten VLM opdracht te geven om in overleg met het ANB en W&Z te onderzoeken hoe de werking van de verschillende

projectgebonden (bestaande en nog op te richten) grondenbanken beter op elkaar afgestemd kan worden (of eventueel te integreren in één grondenbank voor alle projecten in de vallei) zodat er beter en efficiënter ingespeeld kan worden op de reële behoeften vanuit de verschillende Vlaamse projecten in de vallei van de Kleine Nete (VR 2016 2312 DOC.1531/1BIS).

Op 25 januari 2019 nam de Vlaamse Regering opnieuw kennis van een stand van zaken en werd beslist (VR 2019 2501 DOC.0073/1):

- het plan van aanpak voor het gebied Graafweide-Schupleer principieel goed te keuren;
- het bijgestuurd voorkeursscenario principieel goed te keuren als basis voor het op te maken gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan;
- de Vlaamse minister, bevoegd voor de landinrichting en het natuurbehoud, te gelasten:
 - a. het Agentschap voor Natuur en Bos en de Vlaamse Landmaatschappij op te dragen een voorstel tot instelling van een natuurinrichtingsproject Graafweide-Schupleer uit te werken;
 - b. het Agentschap voor Natuur en Bos op te dragen in samenspraak met de Vlaamse Landmaatschappij en parallel aan het natuurinrichtingsproject Graafweide-Schupleer te onderzoeken hoe de nodige middelen voorzien kunnen worden voor de financiering van een lokale grondenbank Graafweide-Schupleer en daarvoor de nodige overeenkomsten af te sluiten, waarbij:
 - i. verwerving in het projectgebied, inzonderheid in de gebieden van het bijgestuurd voorkeursscenario, zal gebeuren met middelen van het Agentschap voor Natuur en Bos;
 - ii. verwerving van ruilgronden in het zoekgebied zal gebeuren met middelen van de Vlaamse Landmaatschappij;
 - c. de Vlaamse Landmaatschappij op te dragen voorstellen uit te werken voor een gebiedsgerichte inzet van beheerovereenkomsten, met als doel een overgangsbeheer door landbouwbedrijven in functie van natuurontwikkeling mogelijk te maken en een agrarisch natuurbeheer op maat van de betrokken landbouwbedrijven op te zetten.

Op 23 oktober 2020 nam de Vlaamse Regering opnieuw kennis van een stand van zaken en werd beslist (VR 2020 2310 DOC.1156/1BIS):

- kennis te nemen van de voortgangsrapportage Kleine Nete;
- kennis te nemen dat de bevoegde minister opdracht zal geven
 - a. aan de OVAM, in het kader van de aanpak van de verdroging van het Olens Broek, om in functie van een verondieping van de Kneutersloop het daarvoor benodigde bodemonderzoek te laten uitvoeren;
 - b. aan het Agentschap voor Natuur en Bos om het grondwatermodel van VMM in te zetten om a) om de verdrogingsproblematiek in het Olens Broek verder te onderzoeken en b) oplossingsscenario's te modelleren.
 - c. aan het Agentschap voor Natuur en Bos het subsidiereglement Projectsubsidie Natuur aan te passen in functie van een oplossing voor gronden bezwaard met een stedenbouwkundige overtreding of proces-verbaal met herstelvordering;
- het door de Opgvolgingscommissie Kleine Nete goedgekeurde actieplan m.b.t. de verdrogingsproblematiek in habitatrichtlijngebied 'De Zegge' principieel goed te keuren en daarbij:
 - a. de bevoegde minister te gelasten opdracht te geven aan het Agentschap voor Natuur en Bos, de Vlaamse Landmaatschappij en de Vlaamse Milieumaatschappij om een bewarend grondbeleid te voeren in en rond het SBZ De Zegge en opdracht te geven aan de Vlaamse Landmaatschappij om in en rond SBZ De Zegge in te gaan op aankoopopportunities;
 - b. de bevoegde minister te gelasten het Agentschap voor Natuur en Bos opdracht te geven Graafweide-Schupleer als projectgebied toe te voegen aan de Vlaamse grondenbank natuurdoelen.
 - c. de bevoegde ministers te gelasten opdracht te geven aan het Agentschap voor Natuur en Bos, het Departement Landbouw & Visserij, de Vlaamse Landmaatschappij en het Departement Omgeving om het nodige te doen om dit actieplan (mee) uit te voeren;
 - d. de provinciegouverneur van Antwerpen te gelasten in te staan voor de opvolging en coördinatie van de uitvoering van dit actieplan en hierover te rapporteren aan de Vlaamse Regering (kaderend in haar lopende coördinatieopdracht Kleine Nete);
 - e. de bevoegde minister te gelasten de opdracht te geven aan de departementen en agentschappen binnen het beleidsdomein Omgeving om de mogelijkheden te

onderzoeken om het gebiedsgerichte samenwerkingsverband Kleine Nete structureel te ondersteunen en financieren en na te gaan hoe met de middelen gekoppeld aan de Blue Deal de doelstellingen inzake het herstel van wetlands, riviersystemen en infiltratiegebieden, ontharding en de ontwikkeling van natte natuur in de vallei van de Kleine Nete versneld gerealiseerd kunnen worden.

2. Rapportering

2.1. Rapportering van het gevoerd overleg in het kader van de coördinatieopdracht

2.1.1. Procesbeheercomité

Onder het voorzitterschap van gouverneur Cathy Berx vergaderen o.a. de projectbegeleiders van de verschillende planningsprocessen en projecten zeer geregeld als Procesbeheerscomité. Het PBC stemt de verschillende initiatieven proactief op elkaar af en anticipeert op mogelijke afstemmingsproblemen. Het PBC werkt ook overkoepelende communicatie-initiatieven uit op niveau van de vallei van de Kleine Nete die de projectgebonden communicatie aanvult en overstijgt. Het PBC kwam sinds de vorige rapportage samen op:

- 30 maart 2020;
- 27 april 2020;
- 1 september 2020;
- 10 november 2020;
- 5 januari 2021;
- 3 maart 2021;
- 29 april 2021;
- 19 mei 2021;
- 7 september 2021;

Het PBC behandelde volgende zaken:

- De voortgang van de lopende projecten (coördinatieopdracht);
- Opvolging en sturing strategische projecten Kleine Nete I en II (hefboomprojecten, klimaatprogramma's en focusgebieden);
- Organisatie Netedagen;
- Voorbereiding Opvolgingscommissies;
- Blue Deal – vlaggenschip Kleine Nete
- Kandidatuur Landschapspark Kleine en Grote Nete;
- GRUP Kleine Nete & Aa;
- GRUP Beneden-Nete;
- GRUP Mondingsgebied Grote Nete;
- GRUP 'Leidingstraat Viersel-Walem';
- GRUP Leidingstraat Antwerpen-Ruhr (Geleen);
- Aanpak verdrogingsproblematiek De Zegge en Olens Broek;
- Vissterfte, beheerovereenkomsten, bosuitbreidingsplan minister Demir, alumnidag VRP, Life Alnion, oproep pilootprojecten Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (2020), planproces GRUP Leidingstraat Viersel-Walem, GRUP Leidingstraat Antwerpen-Ruhr, Vlaams actieprogramma ecologische ontsnippering, toeristisch-recreatief onthaalplan Kleine Nete, klaverbladfinanciering Molternete, oproepen subsidie (Water-Land-Schap 2.0, PSN, PDPO, Leader, TPA, ...), ...

2.1.2. Opvolgingscommissie

De Opvolgingscommissie (OC) is de structuur waarbinnen de onderlinge afstemming en voortgang van de verschillende projecten permanent en transparant wordt gedeeld en besproken met de betrokken gemeenten, provincie en middenveldorganisaties. .

In deze Opvolgingscommissie hebben de actoren de kans om knelpunten in de uitvoering of onderlinge afstemming van de verschillende projecten te signaleren. Het PBC heeft als opdracht deze knelpunten aan te pakken. De gouverneur zit de Opvolgingscommissie voor, begeleidt dit proces, jaagt het zo nodig aan en rapporteert daarover aan de Vlaamse Regering. Ze neemt binnen dat kader alle noodzakelijke initiatieven om dat proces te faciliteren en waar nodig te bemiddelen. Voor alle betrokken actoren functioneert ze als centraal aanspreekpunt.

De Opvolgingscommissie kwam een 15de keer samen op 20 mei 2020 (verslag als bijlage 1) en besprak:

- Strategisch project Kleine Nete I:
 - o Verwervingssubsidies;
 - o Netedag 2020;

- Stand van zaken hefboomprojecten: rapportering op hoofdlijnen;
- Voortgangsrapportage april 2020;
- Recreatieve visie vallei Kleine Nete;
- Strategisch project Kleine Nete II;
- Verdroging in de vallei, aanpak problematiek De Zegge:
 - stand van zaken uitvoering actieplan;
 - nota Bedrijfs Gilde Geel;
 - nota INBO;
- GRUP Kleine Nete & Aa – kennisgeving planalternatieven;
- Projecten - snel overzicht op hoofdlijnen.

De Opvolgingscommissie kwam een 16de keer samen op 12 januari 2021 (verslag als bijlage 2) en besprak:

- Verslag OC dd. 20 mei 2020;
- Toeristisch-recreatief onthaalplan / stavaza;
- Landschapspark Kleine Nete;
- Strategisch project Kleine Nete I:
 - Subsidies / investeringen in de vallei;
 - Stand van zaken projecten coördinatie / hefboomprojecten (op hoofdlijnen);
- Strategisch project Kleine Nete II;
- Gewestelijke Ruimtelijke Uitvoeringsplannen / stavaza;
- Aanpak verdrogingsproblematiek Olens Broek / Zegge;
- Rapportage Vlaamse Regering.

De Opvolgingscommissie kwam een 17de keer samen op 28 april 2021 (verslag als bijlage 3) en besprak:

- GRUP Kleine Nete & Aa.

De Opvolgingscommissie kwam een 18de keer samen op 26 mei 2021 (ontwerp verslag als bijlage 4) en besprak:

- Verslaggeving OC dd. 28/04/2021;
- Landschapspark Kleine- en Grote Nete;
- Beheerovereenkomsten;
- Strategisch project Kleine Nete II;
 - Aanpak overleg lokale besturen;
 - Klimaatprogramma bodem: voorstel WLS 2.0;
 - Gebiedsfondsen Blue Deal;
- Actieplan aanpak verdroging Zegge;
 - Stand van zaken ecohydrologische studie;
 - Aanmaning provincie Antwerpen: verdere aanpak;
- Rapportage aan Vlaamse Regering.

2.1.3. Publiekswerking

De voorbereidingen voor de Netedag 2020 zijn stopgezet vanwege de COVID-pandemie. Andere activiteiten die kaderen in de publiekswerking:

- 11 mei 2021: Workshop opstart SP KN II;
- 16 september 2021: Workshop 'de Grote opkuis' (SP KN II / Blue Deal);
- 3 oktober 2021: infomarkt Natuurinrichting Graafweide Schupleer;
- 9 oktober 2021: Archeologiedagen Herentals¹
- 15 oktober: Demomarkt Klimaatboeren (Vorselaar), project Beek.Boer.Bodem, SP KN I;
- 16 oktober: Opening wandelbrug over de Aa tijdens dag van de Trage Weg (Vorselaar / Herentals – SP KN I)²;

¹ <https://www.archeologiedagen.be/agenda/e/archeologiedagen-2021-samen-rond-de-spieker/75052dee-66a5-4abf-a236-3baf9bb637e6>

² <https://www.rkgn.be/agenda/open-je-mee-de-nieuwe-wandelbrug-over-de-aa-tijdens-dag-van-de-trage-weg>

- 31 oktober 2021: feest slapende reus³, SP KN I.

2.2. Stand van zaken projecten

2.2.1. Opmaak gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur

- Op 15 maart 2019 keurde de Vlaamse Regering de startnota voor het RUP Vallei van de Kleine Nete en Aa van Kasterlee tot Grobbendonk goed. Na de verwerking van de inspraakreacties werd een scopingnota opgemaakt, de milieueffectrapportage uitgevoerd en een voorontwerp RUP opgemaakt. Over het voorontwerp RUP vond op 5 oktober 2021 een plenaire vergadering plaats. Na de verwerking van de adviezen van de plenaire vergadering zal een voorstel van ontwerp-RUP opgemaakt worden in functie van een voorlopige vaststelling door de Vlaamse Regering en de organisatie van een openbaar onderzoek.
- RUP Openruimtegebieden Benedennete Lier werd definitief vastgesteld door de Vlaamse Regering op 1 maart 2019. Het besluit werd vernietigd door de Raad van State op 18 mei 2021 (Arrest nr. 250.618 van 18 mei 2021 in de zaak A.225.354/X-17.523 (I) en A.228.372/X-17.526 (II) inzake Andries VAN NOTEN (I) en Leon JANSSENS (II) tegen het Vlaams Gewest) zodat het gewestplan opnieuw van kracht is. Het planningsproces dient hernomen te worden volgens de procedure van geïntegreerd planningsproces. Een ontwerp van startnota daarvoor zal opgemaakt worden in functie van goedkeuring door de Vlaamse Regering.
- Op 7 mei 2021 keurde de Vlaamse Regering een startnota goed voor het RUP Mondingsgebied Grote Nete: De publieke consultatie vond plaats van 25 mei tot 23 juli 2021. Na de verwerking van de inspraakreacties zal de scopingnota worden opgemaakt.

2.2.2. Maatregelen Stroomgebiedbeheerplan (bekkenspecifieke gedeelte Netebekken)

De hermeandering ter hoogte van De Hellekens werd eind mei 2021 afgewerkt. Het water loopt door de nieuwe meander en de Kleine Nete werd 0,5 m opgestuwd. Het destijds afgegraven terrein van De Hellekens doet dienst als natuurlijk overstromingsgebied.

De verdere hermeandering van de Kleine Nete ter hoogte van Hellekens/Koulaak en het Olens Broek werd in de planfase verder vormgegeven in overleg met het ANB. Dit project voorziet in een verdere structurele vernatting van het Olens Broek. De omgevingsvergunningsaanvraag wordt nog in 2021 ingediend evenals de aanbesteding van de werken (maakt deel uit van Blue Deal).

De werken aan AOG De Zegge zijn gestart op 1 juni in 3 deelsegmenten van het traject waarlangs de nieuwe dijken worden aangelegd. De werken zijn momenteel volop in uitvoering. We zijn in afwachting van een gerechtelijke uitspraak in de onteigeningsprocedure voor de overige percelen.

De omgevingsvergunning voor de aansluiting van de oude meander ter hoogte van de Ark van Noë is recent verleend. De werken zijn gestart in oktober 2021 en worden gespreid over 2 jaar in functie van het toeristisch seizoen.

2.2.3. Stand van zaken uitvoering projecten Sigmaplan Kleine Nete en Nete

a) *Benedennete*

Het Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan werd definitief vastgesteld op 1 maart 2019. De Vlaamse Waterweg nv heeft voor de inrichting van het GOG Polder van Lier een omgevingsvergunning verkregen. De werken op het terrein werden opgestart op 2 maart 2020. In opdracht van ANB loopt er

³ https://www.provincieantwerpen.be/kalender.masterdetail.html/p_detail_url/nl/dvt/provinciale-groendomeinen-regio-kempen/kalender/HM_20211031-SlapendeReusFeest.period_1.html

momenteel een saneringsstudie die moet leiden tot de inrichting van het gebied Hof van Lachenen en de Anderstadvijsers, dit naar aanleiding van de vastgestelde bodem- en waterverontreiniging.

Als gevolg van de vernietiging van het RUP Benedennete door de Raad van State (zie hoger), werd door de Raad voor Vergunningsbetwisting op 16 september 2021 via het Arrest RvVB-A-2122-0057 in de zaak 1819-RvVb-0870-A (Andries VAN NOTEN tegen het Vlaams Gewest) de beslissing van 14 mei 2019 waarbij het Vlaams Gewest een vergunning verleende aan De Vlaamse Waterweg voor de inrichting van het gecontroleerd overstromingsgebied Polder van Lier vernietigt. Het Vlaams Gewest dient een nieuwe beslissing te nemen over deze aanvraag binnen een termijn van drie maanden.

b) Mondingsgebied Grote Nete

De technische uitvoeringsplannen voor het Mondingsgebied Grote Nete worden momenteel uitgewerkt. De omgevingsvergunning voor vloedvlaktes 6 en 7 (rond de Berlaarse laak) is bekomen en half oktober starten hier de eerste inrichtingswerken. Momenteel wordt met de gemeente Berlaar de recreatieve infrastructuur bekeken bij de opmaak van de aanvraag voor de omgevingsvergunning voor vloedvlakte 8.

De procedure tot opmaak van het GRUP is lopende met de consultatieperiode van de startnota en de opmaak van een scopingnota. Momenteel wordt ook de project-MER opgemaakt. De eerste percelen in het deelgebied zijn in der minne verworven en VLM-Grondenbank contacteert de landbouwers en de eigenaars van de landbouwgronden.

Voor de getroffen visclubs in het gebied is in samenspraak met de gemeente Nijlen een alternatieve locatie gevonden. Een inrichtingsstudie is opgestart.

c) Varenheuvel-Abroek

In het gebied Varenheuvel-Abroek heeft de VLM voor alle zwaar getroffen landbouwers uit de LER een oplossing uitgewerkt voor wat betreft hun eigendom. De meeste landbouwers zijn hierop reeds ingegaan. De gesprekken met de andere pachters/eigenaars in het gebied zijn lopende.

Het uitwerken van de inrichtingsvisie voor het deelgebied tot technische uitvoeringsplannen is opgestart. ANB is gestart met een gerichte verwerving van de niet-landbouwgronden.

2.2.4. Europese Natuurdoelen / Uitvoering voorkeursscenario Graafweide-Schupleer

Verspreid over de vallei van de Kleine Nete liggen er heel wat deelgebieden van het Natura 2000 gebied BE2100026 - Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en heiden, de Zegge en de Ronde Put waarin de bestaande natuurwaarden behouden dienen te worden en Europese Natuurdoelen gerealiseerd moeten worden. Onderstaand wordt er per deelgebied een stand van zaken gegeven van de lopende projecten/processen/trajecten die hiervoor lopende zijn.

a) Deelgebied 1 Kempense Heuvelrug, Snekensvijver, Olensbroek, Langendonk

Uit vaststellingen van de beheerders van het Olens Broek blijkt dat de verdrogingsproblematiek voor een bedreiging van de aanwezige Natura 2000 habitats zorgt en een hypotheek legt op de te realiseren Europese habitatdoelstellingen. Om deze problematiek aan te pakken en de vooropgestelde natte natuurkern van > 150 ha te realiseren is een gecoördineerd initiatief noodzakelijk. Hiervoor zal een afzonderlijk traject opgestart worden, samen met alle betrokken actoren. Voor een uitgebreide toelichting hieromtrent wordt er verwezen naar hoofdstuk 3.5 van deze rapportage.

Voor de Kempense Heuvelrug wordt er verder gewerkt aan volledige landschapsbiografie die voor afstemming zal zorgen tussen natuurdoelen, erfgoedwaarden en recreatie. Via verschillende Vlaamse subsidie-instrumenten (NPO, PSN, ...) wordt er verder gewerkt aan de realisatie van de Europese Natuurdoelen.

b) Deelgebied 2 De Zegge, Mosselgoren, Neerhelst/De Botten

Ook voor dit deelgebied blijkt de verdrogingsproblematiek een bedreiging te vormen voor de realisatie van de Europese Natuurdoelen (o.a. natte natuurkern van > 300 ha). Dit bleek o.a. uit verschillende inspraakreacties op de startnota voor het RUP Vallei van de Kleine Nete en Aa. Om deze problematiek aan te pakken, wordt er een afzonderlijke aanpak naar voren geschoven. Er wordt hiervoor doorverwezen naar hoofdstuk 3.4 in deze rapportage.

De specifieke doelen voor De Zegge-Mosselgoren zijn vastgelegd door de Vlaamse Regering (<https://www.natura2000.vlaanderen.be/publicatie/s-ihd-besluit-34-kleine-nete>): met name de realisatie van een natte natuurkern van > 300ha binnen het SBZ. Deze doelstelling wordt momenteel planologisch doorvertaald in het GRUP Kleine Nete & Aa (zie 2.2.1). Het voorliggende voorstel houdt tegelijkertijd maximaal rekening met de bestaande landbouwzetel die ingebed blijft in een samenhangende en ruime zone agrarisch gebied. Het planvoornemen voorziet een herbestemming van ca. 180 ha van een agrarische naar een natuurbestemming. Nadien moeten deze gronden ingericht worden en uiteraard moet voorzien worden in het benodigde, flankerende beleid.

Het is derhalve aangewezen om nu reeds te onderzoeken welke inrichtingsinstrumenten kunnen worden ingezet en nu al te voorzien in voldoende middelen voor het benodigde flankerend beleid om de door de Vlaamse Regering besliste natte natuurkern (> 300ha) onmiddellijk na de herbestemming (definitieve vaststelling) effectief te realiseren.

Vraag aan de minister / Vlaamse Regering:

Aan de bevoegde minister wordt gevraagd om opdracht te geven aan het Agentschap voor Natuur en Bos, en de Vlaamse Landmaatschappij, om te onderzoeken welke inrichtingsinstrumenten kunnen worden ingezet, om nu al te voorzien in voldoende middelen voor het benodigde flankerend beleid om de door de Vlaamse Regering besliste natte natuurkern (> 300ha) onmiddellijk na de herbestemming ook effectief te realiseren en om hiervoor de nodige personele capaciteit te voorzien.

c) Deelgebied 6 De Maat, Den Diel, Harde Putten en Koemook.

Voor het afwaartse gedeelte van dit deelgebied, met name de valleien van de Dessele en Zwarte Nete en de bovenloop van de Kleine Nete is er een taakstelling voor de realisatie van een natte natuurkern van > 150 ha cfr. het S-IHD besluit. De waterlopen herbergen tevens een belangrijke populatie van de Europees beschermde vissoorten kleine modderkruiper, beekprik en rivierdonderpad waarvoor reeds een soortenbeschermingsprogramma werd opgestart..

Aangezien deze waterlopen het brongebied van de Kleine Nete vormen, zijn ze cruciaal in het behalen van de doelstellingen vanuit de Kaderrichtlijn water en de Habitatrictlijn. Voor het gebied werd in 2018 reeds een ecohydrologische studie opgemaakt in het kader van het life + project BNIP. Ook voor dit gebied zal vanuit de Coördinatieopdracht een gebiedsgerichte samenwerking opgestart worden om de natte natuurkern te realiseren en ervoor te zorgen dat de waterlichamen een goede ecologische toestand behalen tegen 2027.

d) Deelgebied 10 Militair Domein Grobbendonk en Schupleer

Na goedkeuring door de Vlaamse regering van het voorgestelde 'plan van aanpak' Graafweide-Schupleer op 25 januari 2019, werd het natuurinrichtingsproject bij ministerieel besluit door Minister Koen Van den Heuvel op 16 april 2019 effectief ingesteld.

De doelstelling van dit natuurinrichtingsproject is om invulling te geven aan het besluit van de Vlaamse regering van 23 april 2014 tot aanwijzing van de speciale beschermingszone BE2100026: "Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, heiden en moerassen" en tot definitieve vaststelling van bijhorende instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten. Het betreft met name de realisatie van een natte natuurkern van ca. 150 ha binnen het gewijzigde voorkeursscenario zoals goedgekeurd door de Vlaamse regering op 25 januari 2019.

Op 27/05/2019 kwam het projectteam (VLM/ANB) een eerste maal samen. Dit gebeurt sindsdien op regelmatige basis. De natuurinrichting ging officieel van start met de eerste samenkomst van de commissie (03/02/2020) en het comité (11/02/2020). Het natuurinrichtingsproject Graafweide-Schupleer werd aan het brede publiek voorgesteld op twee infoavonden op 13/02/2020 te Grobbendonk en op 20/02/2020 te Vorselaar. Het project kon met meer dan 150 bezoekers rekenen op de nodige belangstelling. Op 3 oktober organiseerde VLM samen met alle partners een infowandeling.

Het projectteam gaat nu verder aan de slag om op basis van de inrichtingsvisie en de ecohydrologische studie, binnen het planningskader van het gewijzigde voorkeurscenario, een projectrapport voor de natuurinrichting op te maken. De opmaak van dit projectrapport omvat onder andere visievorming, uitwerking strategie voor het flankerend landbouwbeleid, uitwerking strategie grondverwerving, opmaak maatregelen en modaliteiten.

Een belangrijke eerste stap voor de realisatie van de natuurinrichting is de verwerving van de gronden. Het is dan ook van belang dat de Vlaamse grondenbank natuurdoelen hier efficiënt voor ingezet kan worden.

De voortgang van deze onderdelen zal op regelmatige basis voorgelegd worden aan en geadviseerd worden door de commissie en het comité. Deze organen kwamen ondertussen zeven keer samen. Tijdens het laatste overleg met de commissie en het comité in september werd het projectrapport goedgekeurd. Het projectrapport lag tijdens de maand oktober 2021 voor in publieke consultatie. Na de verwerking van de bezwaarschriften wordt het rapport begin volgend jaar ter goedkeuring voorgelegd aan de minister.

e) Deelgebied 11 Vallei van de Kleine Nete van Lier tot Vierseldijk

Voor dit deelgebied loopt hefboomproject 2 van het strategisch project. In de schoot hiervan werd in 2018 een ruimtelijke visie voor het volledige valleigebied vooropgesteld met de focus op het creëren van ruimte voor water, ruimte voor natuur en ruimte voor recreatie. De komende jaren zal deze visie verder op het terrein worden gerealiseerd, zodat er zich terug een meer natuurlijk en duurzaam valleisysteem kan ontwikkelen, waarin de Europees beschermde habitats zich terug kunnen vestigen. De terreinrealisaties worden ondersteund en versneld door een handhavingstraject (zie ook 3.7) opgestart door de afdeling handhaving van het departement omgeving tegen de zonevreemde verblijfsrecreatie in het gebied. Dit handhavingstraject werpt onmiddellijk haar vruchten af. Door verkoop van verschillende van de percelen aan Natuurpunt VZW kunnen de terreinen op korte termijn ingezet worden voor het herstel van het vallei-ecosysteem in uitvoering van de Blue Deal. Voor een meer gedetailleerde rapportage omtrent het hefboomproject wordt verwezen naar bijlage 4.

2.2.5. Ankerplaatsen en de ruimtelijke verankering ervan als erfgoedlandschappen in ruimtelijke uitvoeringsplannen

Binnen de vallei van de Kleine Nete liggen drie items uit de vastgestelde landschapsatlas die te beschouwen zijn als onroerenderfgoed-richtplan in de zin van het Onroerenderfgoeddecreet, namelijk:

- Het vastgesteld landschapsatlasrelict 'De Zegge' aangeduid bij ministerieel besluit van 1 december 2011 . Dit vastgesteld landschapsatlasrelict wordt in het voorontwerp gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Vallei van de Kleine Nete en Aa van N19 tot Grobbendonk' (zie hoger) opgenomen als 'erfgoedlandschap'.
- Het vastgesteld landschapsatlasrelict 'Samenvloeiingsgebied van de Kleine Nete en Aa met de westelijke uitlopers van de Kempische Heuvelrug' aangeduid bij ministerieel besluit van 10 mei 2012. Dit vastgesteld landschapsatlasrelict wordt in het voorontwerp gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Vallei van de Kleine Nete en Aa van N19 tot Grobbendonk' (zie hoger) opgenomen als 'erfgoedlandschap'.
- Het vastgesteld landschapsatlasrelict 'Dal van de Kleine Nete tussen Nijlen en Grobbendonk' aangeduid bij ministerieel besluit van 27 januari 2015. Dit vastgesteld landschapsatlas item zal in het nog op te maken gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Varenheuvel-Abroek' opgenomen worden als erfgoedlandschap.

De vastgestelde landschapsatlasrelicten zijn afgeronde procedures. Deze worden nu verder mee verwerkt in de in opmaak zijnde GRUP's (zie 2.3.1).

2.3. Strategisch project 'Méér veerkracht in de vallei van de Kleine Nete'

2.4.1 SP KN I

In uitvoering van de intentieverklaring Kleine Nete bereidden de verschillende partners in 2017 een aanvraag voor tot erkenning en subsidiëring als strategisch project in uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Deze aanvraag leidde tot een eerste strategisch project in de vallei van de Kleine Nete ("Veerkracht in de vallei van de Kleine Nete", zie https://agnas.ruimteinfo.be/kleinenete/BVR_20190125/VR_2019_2501_DOC.0073_8.pdf).

Onderstaande infografiek toont de realisaties mede onder impuls van dit strategisch project.

Figuur 1: samenvattende infografiek strategisch project Kleine Nete I

Dit eerste strategisch project liep af in april 2021, de eindrapportage vindt u hier als bijlage 5.

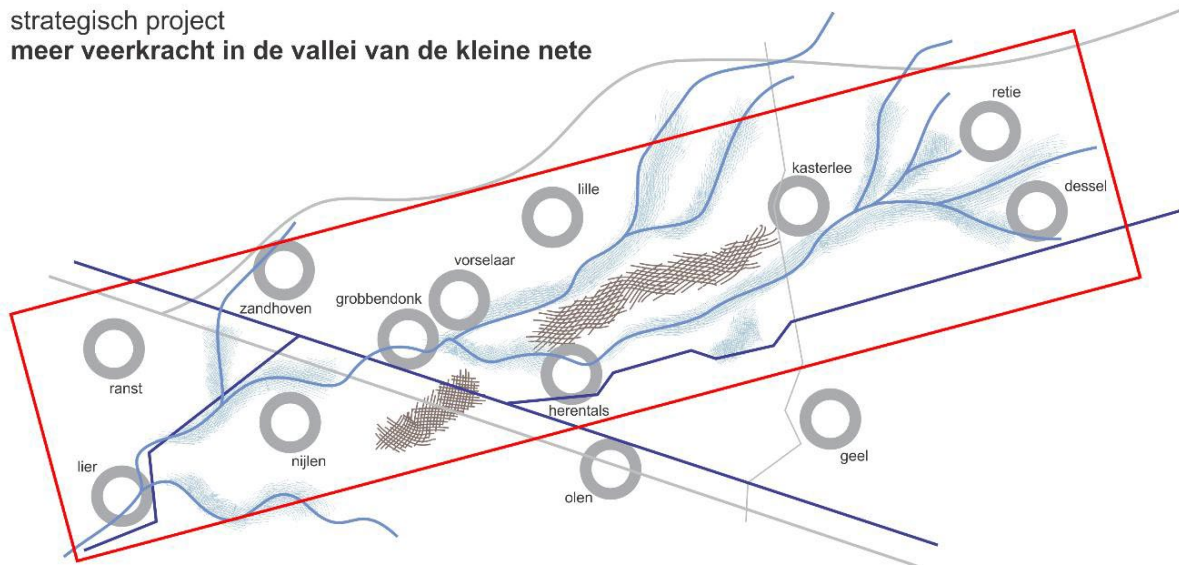
2.4.2 SP KN II

Om continuïteit te verzekeren van de huidige werking in de vallei en bijkomende uitdagingen op te nemen diende het partnerschap Kleine Nete een aanvraag in voor een 2de strategisch project "Meer veerkracht in de vallei van de Kleine Nete". Het aanvraagdossier is raadpleegbaar via <https://agnas.ruimteinfo.be/kleinenete/StrategischProject/aanvraag%20SP%20KN%20II.pdf>.

Op 19 december 2020 keurde bevoegd minister Zuhal Demir de erkenning en subsidiëring van het 2de strategisch project goed waarmee de loon- en werkingskosten van de projectcoördinatie voor opnieuw 3 jaar mogelijk wordt. Tegelijk komen (opnieuw) middelen vrij voor ondersteuning van strategische aankopen in de vallei (500 000 EUR).

Met dit tweede Strategisch Project worden verder gebouwd op de fundamenten van het eerste Strategisch Project. Visievormingen worden vertaald in concrete realisaties, waarbij de lessons learned uit de hefboomprojecten van het eerste Strategisch Project worden opgeschaald naar een vallei-breed programma.

strategisch project
meer veerkracht in de vallei van de kleine nete

Figuur 2: schematische weergave projectgebied SP KN II

De projectperimeter wordt uitgebreid met 2 nieuwe gemeenten, Retie en Dessel, die zich aan de brongebieden van de Kleine Nete bevinden.

2.4.2.1 Klimaatprogramma's

Nieuw is de aanpak via vier vallei-brede klimaatprogramma's die een concreet antwoord moeten bieden op gedeelde uitdagingen en opgaves. Binnen die vier klimaatprogramma's zijn telkens een aantal ambities gedefinieerd om, in nauwe samenwerking met de partners en lokale besturen, uitvoering te geven aan deze programma's. De vier klimaatprogramma's zijn:

- Klimaatprogramma 1: Aanpak verdroging en ontharden

Door het wijzigende klimaat kenden we de afgelopen jaren zowel periodes van extreme droogte als periodes met overstromingen en wateroverlast. Een hoge verhardingsgraad zorgt voor een moeizamere infiltratie van het regenwater in de bodem, wat druk zet op het functioneren van landbouw-, natuur- en watersystemen. Verdroging van de veengebieden in de valleien leidt tot inklinken van bodems en massale uitstoot van CO₂.

Binnen dit klimaatprogramma zijn infiltratie en vasthouden van water een prioriteit. We willen tot een bundeling van concrete initiatieven en terreinacties in de 13 gemeenten komen, om de doelstellingen uit de strategische visie BRV, stroomgebiedbeheerplannen en klimaatplannen te vertalen naar een pakket van concrete maatregelen in de vallei van de Kleine Nete. Bovendien sluit dit klimaatprogramma nauw aan bij de ambitie van de Blue Deal van de Vlaamse regering, in de strijd tegen waterschaarste en droogte.

Realisaties:

- *Opstarten handhavingstraject voor tweede verblijven, weekendhuisjes in bepaalde regio's binnen de vallei van de Kleine Nete (medewerking handavingsambtenaars afgetoetst. Vraag tot medewerking opstart handhavingstraject gesteld aan lokale besturen)*
- *Blue Deal Project 'De Grote Opkuis': De Kleine Nete is één van de hefboomplekken binnen de Blue Deal. Blue Deal middelen zullen worden ingezet voor een gebundelde afbraak van terreinen en constructies met oog op ontharding, waterinfiltratie en vergroening. Hierbij*

wordt vooral gekeken naar 'quick wins', dus voornamelijk terreinen waar snel aan de slag kan worden gegaan (werken gepland in 2023), dus in openbare eigendom, of in handen van middenveldorganisaties of andere partners (oplijsting projecten lopende. Opmaak bestek, aanbesteding, aanvraag omgevingsvergunningen gepland in 2022. Uitvoering werkzaamheden gepland in 2023).

- *Indiening PDPO project 'Weg-wijs in ontharding'. Binnen dit project zullen een aantal gemeenten worden gescreend op de onthardingspotentie van lokale wegen. De screening gebeurt in samenwerking met vzw Breekijzer, aan de hand van de RE-MOVE-methodiek. (Project aangevraagd, beslissing volgt in najaar 2021. Duur van het project: 1,5 jaar).*

- Klimaatprogramma 2: Herstellen bodemsysteem

Een gezonde bodem is essentieel voor een klimaatrobuust valleisysteem: méér koolstofopslag en waterinfiltratie zijn sleutelstrategieën om tot een veerkrachtiger voedselproductielandschap te komen. De ervaringen die worden opgedaan in het Water-Land-Schap-project {beek.boer.bodem} worden daarom opgeschaald naar de hele vallei. Door in te zetten op zowel extra koolstofopslag als behoud van de aanwezige koolstofvoorraden in de bodem wordt de landbouwer ingezet als een bondgenoot in de strijd tegen de klimaatverandering. De getroffen maatregelen om de bodem van een landbouwperceel te verbeteren hebben niet enkel een gunstig effect op het betreffende perceel, maar ook op de ruimere omgeving.

Verder is de koolstofopslag in veenbodems, wetlands en bosbodems van essentieel belang in de strijd tegen de klimaatverandering. Binnen dit klimaatprogramma wordt specifiek gekeken naar maatregelen die focussen op herstel van het bodemsysteem in bossen. Behoud van koolstofopslag en verzuring van de bosbodems zijn acute problemen.

Realisaties:

- *Aanvraag Water.Land.Schap 2.0 voor Kleine Nete-vallei, waarbij {beek.boer.bodem} wordt opgeschaald naar een valleibreed programma (beslissing najaar 2021)*
- *Opstart studie bodemkwaliteit en potenties binnen landbouwgebied en bos door provincie Antwerpen (start in 2022)*

- Klimaatprogramma 3: Bebossen en groenblauw dooraderen

Dit klimaatprogramma heeft tot doel om te komen tot een effectieve uitbreiding van het bosareaal en het netwerk van kleine landschapselementen binnen de 13 gemeenten van het Strategisch Project. Bovendien wordt ingezet op een verhoging van de groenblauwe dooradering van de bebouwde en onbebouwde ruimte.

Dit programma sluit nauw aan bij de ambitie van het Vlaams regeerakkoord om tegen 2024 4.000ha extra bos te realiseren. Bovendien sluit dit programma aan bij de beleidsambities van de provincie Antwerpen voor de realisatie van provinciale natuurverbindingen binnen het Functioneel Ecologisch Netwerk (FEN), het versterken van zones met ecologische infrastructuur van Bovenlokaal belang, en de inrichting van een fijnmazig groenblauw netwerk.

Per gemeente wordt een boskansennota opgemaakt. Deze zal dienen als basis om samen met de lokale besturen, terreinbeherende organisaties en particuliere terreineigenaars tot een effectieve realisatie van 13 x 13 ha bos te komen tegen het einde van het Strategisch Project.

Verder wordt binnen bestaande initiatieven (van zowel provincie als Regionale Landschappen) ingezet op de realisatie van de andere doelen gedefinieerd binnen dit klimaatprogramma (13 poelen, 13 km houtkanten, 13km ecologische bosranden, ...)

Realisaties:

- *Opstellen methodiek voor opmaak bebossingsnota per gemeente*
- *Opstellen bebossingsnota per gemeente (lopende)*
- *Proostenbos (Herentals) – aankoop terreinen (12ha) voor boscompensatie*
 - *Aanvraag verwervingssubsidiedossier via SP KN I. Beslissing volgt in december 2021.*
 - *Aankoop terreinen door stad Herentals reeds gebeurd*

- *Uitwerking bosinrichtingsvisie door RLKGN*
 - *Realisatie drie poelen binnen projectgebied SP door RLKGN (uitvoering werkzaamheden 2021 en 2022)*
 - *Oproep 'Pilotgemeenten groenblauwe dooradering in de bebouwde ruimte' in het kader van de Blue Deal: drie Kleine Nete-gemeenten of –steden hebben een kandidatuur ingediend, ondersteund vanuit het Strategisch Project. Selectie van (uiterste datum indiening: 1 oktober 2021, beslissing volgt waarschijnlijk in najaar 2021. Duur project: 2,5 jaar)*
 - *Groenblauwe dooradering stad Herentals*
 - *Aanvraag en goedkeuring subsidie natte natuur, waarmee studie is opgestart voor aansluiting vestengrachten op Kleine Nete*
 - *Aanvraag verwervingssubsidie (via SP KN II) voor aankoop cruciale terreinen en constructies voor uitwerking groenblauwe dooradering en toeristische onthaalinfrastructuur*
- **Klimaatprogramma 4: Recreatief ontsluiten en verbinden**

Eind 2019 keurde de provincie Antwerpen het 'Strategisch plan toerisme in de Kempen 2020 – 2025' goed. Dat plan wil het merk 'Kempen' opladen en het Kempenverhaal uitbrengen. De vallei van de Kleine Nete werd hierin geselecteerd als één van de vijf hefboomplekken in de Kempen.

In 2021 werd in opdracht van de provincie Antwerpen een onthaalplan opgesteld voor de vallei van de Kleine Nete. Via het Strategisch Project zal dat plan in de periode 2021 – 2024 effectief in realisatie gaan, waarbij dit gekoppeld wordt aan het veerkracht-verhaal in de vallei. Er wordt gewerkt aan het ontwikkelen van toeristische infrastructuur (onthaalpoorten, wandelverbindingen, ...), die telkens beschouwd worden om méér veerkracht te realiseren. Hierbij worden kansen om te ontharden en te vergroenen niet onbenut gelaten.

Realisaties:

- *Afwerking onthaalplan Kleine Nete*
- *Creatie wandelbrug over de Aa en nieuw wandeltraject tussen Herentals en Vorselaar door landbouwgebied*
- *Graafweide-Schupleer (Grobendonk/Vorselaar)*
 - *Wandelverbinding tussen Kasteelhoeve en centrum Grobendonk (belevingspad): TPA-subsidie aangevraagd en goedgekeurd. Uitvoering werkzaamheden gepland uiterlijk winter 2022*
 - *Wandelverbinding tussen Kasteelhoeve en Schapenstal Vorselaar: verwervingssubsidie aangevraagd in SP KN I voor aankoop cruciale terreinen door Natuurpunt. Beslissing volgt in december 2021.*
- *Ontsluiting Pallieterland Lier: verwervingssubsidie aangevraagd door stad Lier voor cruciale terreinen. Beslissing volgt in december 2021.*
- *Aanvraag verwervingssubsidie SP KN II door stad Herentals voor groenblauwe dooradering en onthaalinfrastructuur (zie KP 3)*
- *Uitwerking visie onthaalpoort Molternete in Nijlen*
- *Opstart visievorming van de Colateur, een kunstmatige waterloop op grondgebied Dessel en Retie, met potenties rond recreatie en groenblauwe dooradering (start 1 oktober 2021 voor een periode van 2 jaar; uitvoering RLKGN)*

2.4.2.2 Focusgebieden

Verder zijn er binnen het Strategisch project drie focusgebieden gedefinieerd. Elk van die drie focusgebieden heeft een eigen dynamiek, en kan als voorbeeld fungeren voor de rest van het valleigebied

- **Focusgebied 1: Bollaak**

Binnen dit focusgebied wordt verder gebouwd op het tweede hefboomproject binnen SP KN I. De geïntegreerde visie op water, natuur en recreatie voor dit valleideel wordt uitgewerkt. Verschillende

onthardingsprojecten zijn en worden op poten gezet, waarbij ruimte wordt gecreëerd voor natte natuur en water. Verschillende hermeanderingsprojecten van de Bollaak worden zo mogelijk gemaakt. Er wordt vorm gegeven aan de uitwerking van de onthaalpoort ter hoogte van de Molternetebrug

- Focusgebied 2: Olens broek

Het Olens broek kampt met een structurele verdroging die het in stand houden van de actuele Europees beschermde habitats en behalen van Europese doelstellingen hypothekeert.

Via een werkgroep worden verschillende acties gedefinieerd die leiden tot een structurele aanpak van deze problematiek. Verschillende hermeanderingsprojecten van de Kleine Nete en verondiepingsprojecten van zijlopen worden uitgevoerd.

- Focusgebied 3: Bovennetes

Dit bevat een deel van de gemeente Kasterlee, en de twee nieuwe gemeentes Retie en Dessel. Hier bevinden zich de kwetsbare bovenlopen van de Kleine Nete. Er wordt gewerkt aan de verbetering van de oeverzones en het creëren van een natte natuurkern van 150 ha. Hiervoor is een werkgroep opgestart met de verschillende betrokken partijen en de gemeenten.

3. Inhoudelijke rapportering, conclusies en aanbevelingen aan de Vlaamse Regering vanuit het procesbeheercomité Kleine Nete

Op basis van o.a. de besprekingen op de Opvolgingscommissie formuleert het procesbeheercomité Kleine Nete volgende conclusies en aanbevelingen aan de leden van de Vlaamse Regering.

3.1. Kandidatuur Landschapspark kleine en Grote Nete

Het samenwerkingsverband Kleine Nete beschouwt de oproep voor kandidaturen Landschapsparken en Nationale Parken als een zeldzame kans om de werking en dynamiek in de vallei op een structurele manier en voor de langere termijn te verankeren. Uiteraard ook omdat het werkingsgebied ruimschoots voldoet aan de selectiecriteria werd een kandidatuur uitgewerkt en ingediend. Om de maturiteit van het voorstel te vergroten, werden de valleien van de Kleine en Grote Nete gebundeld tot één kandidatuur. De conceptnota vindt u als bijlage 7 bij deze rapportage.

Figuur 3: perimeter kandidaat Landschapspark Kleine en Grote Nete

3.2. Vlaggenschip Blue Deal – voorstel van aanpak

De vallei van de Kleine Nete werd geselecteerd als één van de vier vlaggenschepen van de Blue Deal.

Binnen de randvoorwaarden waarbinnen de relancemiddelen ingezet kunnen worden, wordt vanuit het beleidsdomein Omgeving voorgesteld de vlaggenschipmiddelen voor Kleine Nete in te zetten voor drie specifieke en uitzonderlijke initiatieven die binnen de reguliere werking moeilijk realiseerbaar zijn:

- Project 1. De Grote Opkuis (trekker VMM). De 13 betrokken Kleine Nete-gemeenten hebben zich in het kader van het strategisch project onder andere geëngageerd om op korte termijn (tegen 2024) elk minstens 1 ha netto ontharding en 13 ha bosuitbreiding te realiseren. Om deze ambitie inzake ontharding waar te maken en te faciliteren wordt vanuit het beleidsdomein Omgeving het initiatief genomen om in één centrale aanbesteding voor werken de concrete sloop van gebouwen en constructies en het wegnemen van verhardingen, ophogingen, voormalige visvijvers en verontreinigingen etc. met het oog op valleierherstel, herstel natte natuur en herstel van de infiltratiecapaciteit op te nemen waarbij dergelijke werken op korte termijn effectief uitgevoerd kunnen worden op de terreinen van de betrokken gemeenten of andere partners binnen de gebiedswerking.
- Project 2. Grondverweving signaalgebied Olympiadelaan Herentals in functie van valleierherstel (trekker ANB). De Vlaamse Regering duidde het woonuitbreidingsgebied Olympiadelaan langs de Kleine Nete in Herentals aan als signaalgebied. Via een samenwerkingsverband tussen stad Herentals, provincie Antwerpen en de Vlaamse overheid is de afgelopen jaren een ambitieuze ontwikkelingsvisie uitgewerkt voor dit gebied waarbij de Kleine Nete opnieuw ruimte zal krijgen om te meanderen en dit gebied heringericht zal worden valleigebied zodat een groenblauwe ader van formaat doorheen het kleinstedelijk gebied Herentals gerealiseerd wordt. Binnen het beleidsdomein Omgeving engageert VMM zich om de werken voor de herinrichting op korte termijn uit te voeren (via VV035 Groenblauwe infrastructuur – waterlopen), doch om dit te kunnen realiseren is in het kader van de toegewezen relancemiddelen een specifieke grondbeleidsstrategie ontwikkeld waarbij het Agentschap voor Natuur en Bos deze gronden (bestemd als woonuitbreidingsgebied en woongebied) verwerft (en het latere beheer van het nieuw te ontwikkelen stedelijk natuurgebied op zich neemt) en de stad Herentals instaat voor de herlokalisatie van een aantal bestaande functies (zoals voetbalterreinen en delen van het recreatiepark Netepark) die binnen deze als natte natuur te ontwikkelen zone niet behouden kunnen blijven.
- Project 3. Versnellen grondmobiliteit in functie van de realisatie van de natte natuurkernen van Natura 2000 (trekker VLM). Binnen de vallei van de Kleine Nete dienen in uitvoering van de door de Vlaamse Regering vastgestelde Europese natuurdoelen (IHD) een aantal grote natte natuurkernen ontwikkeld te worden. Het gaat specifiek om volgende gebieden:
 - (Laagveen)moeras in de Zegge en de Mosselgoren (> 300 ha) (DG2)
 - Een natte natuurkern (> 300 ha) in de Benedenloop van de Kleine Nete (Dg 11)
 - Een natte natuurkern (> 150 ha) in de Graafweide/Schupleer (Dg 10)
 - Een natte natuurkern (> 150 ha) in het Olens Broek/Langendonk (Dg 1)
 - Een natte natuurkern (> 150 ha) in de vallei van de Witte -, Zwarte – en Desselse Nete (Dg 6)
 Voor de realisatie van de natte natuur zijn grondverwevingen nodig. Zowel voor de verwerving van projectgronden in SBZ-H als voor ruilgronden voor landbouwers die uitgeruild moeten worden. Grondaankopen kunnen onder andere via een aantal bestaande grondenbanken die daarvoor kunnen worden ingezet, maar verlopen in praktijk moeizaam. Om dit proces te versnellen wordt voorgesteld om aanvullend het instrument ‘vergoedingen bij lokale grondenbanken’ uit het decreet landinrichting in te zetten.

Projecten 1 en 2 kunnen uitgevoerd worden door de respectievelijke trekkers die daarvoor een beroep zullen doen op de middelen voorzien binnen VV034. Project 3 vraagt een beslissing van de Vlaamse Regering omtrent de inzet van het instrument ‘vergoedingen bij lokale grondenbanken’ cfr. de bepalingen van het decreet landinrichting.

Het decreet landinrichting bepaalt in de artikel 2.7.67 met betrekking tot het instrument ‘vergoedingen bij lokale grondenbanken’ het volgende:

Als de wijziging van de eigendoms- of gebruikstoestand vereist is om het doel van een landinrichtingsproject of een project, plan of programma te realiseren, dan kan de Vlaamse Grondenbank een lokale grondenbank inzetten conform artikel 15/2 van het decreet van 16 juni 2006 betreffende het oprichten van de Vlaamse Grondenbank en houdende wijziging van diverse bepalingen, en kunnen door de Vlaamse Grondenbank vergoedingen worden toegekend:

1° aan de eigenaar, bovenop de verkoopprijs van het onroerend goed bij verkoop aan de Vlaamse Grondenbank;

2° aan de houder van een zakelijk of persoonlijk gebruiksrecht, bovenop de conventionele of wettelijke vergoeding voor de beëindiging van het gebruik;

In het betreffende uitvoeringsbesluit worden de bedragen als volgt bepaald:

Artikel 2.1.4.2.

De vergoeding aan de eigenaar, boven op de verkoopprijs van het onroerend goed bij verkoop aan de Vlaamse Grondenbank, bedraagt maximaal 20 % van de venale waarde.

De vergoeding aan de houder van een zakelijk of persoonlijk gebruiksrecht, bovenop de conventionele of wettelijke vergoeding voor de beëindiging van het gebruik, bedraagt maximaal 2.000 euro per ha.

De maximale vergoeding uit het tweede lid wordt geactualiseerd door deze vergoeding te vermenigvuldigen met de gezondheidsindex van de maand januari van het jaar waar de overeenkomst lokale grondenbank wordt gesloten en te delen door de gezondheidsindex van de maand volgend op de maand van de inwerkingtreding van dit besluit.

De vergoeding aan de eigenaar van een onroerend goed voor het sluiten, op verzoek van de Vlaamse Grondenbank, van een pachtovereenkomst op het onroerend goed bedraagt maximaal 20 % van de venale waarde.

Om de aankoopambities binnen de vallei zo efficiënt mogelijk te laten verlopen werd binnen de coördinatieopdracht van de gouverneur Cathy Berx overleg gepleegd tussen de verschillende Vlaamse instanties om het aankoopbeleid op elkaar af te stemmen, rekening houdend met de taakstelling Europese natuurdoelen, waterkwaliteitsdoelen en de lopende ruimtelijke processen. Dit overleg resulteerde in een projectgebied grondenbank Blue Deal voor de vallei van de Kleine Nete. Voor de werking van de grondenbank noemen we deze gronden "projectgebied".

De perimeter van dit projectgebied overlapt met het zoekgebied van de lokale grondenbanken in kader van het Sigmaplan die de VLM uitvoert in opdracht van het ANB en DVW. In het kader van deze grondenbanken is door de Vlaamse regering een flankerend beleid geactiveerd voor gronden in landbouwgebruik. Dit bestaat uit een aanbod van ruilgronden en extra vergoedingen voor eigenaars en gebruikers in zowel zoek- als projectgebied. Deze vergoedingen, voornamelijk de eigenaarstoeslag en de wijkerstimulus, die onderdeel vormen van het flankerend landbouwbeleid maken ongeveer 15% uit van het budget dat tot op vandaag is besteed voor de verwerving van onroerende goederen in het kader van de grondenbank Sigma. De kostprijs voor deze vergoedingen wordt dan ook niet hoger ingeschat dan de extra kostprijs die gepaard gaat met de onteigening van gronden.

Een dergelijk flankerend beleid heeft een dubbele doelstelling: enerzijds zal een hogere vergoeding eigenaars en gebruikers sneller overtuigen om akkoord te gaan met een minnelijke verkoop en/of beëindiging van het gebruik en anderzijds vergroot een flankerend beleid het draagvlak voor het project (de betrokkenen worden extra gestimuleerd).

Ook in het gebied van de Kleine Nete kan een vergelijkbaar beleid nuttig zijn, zeker gelet op de strikte deadline voor het inzetten van de relancemiddelen. Aangezien er voor de Sigma grondenbanken in hetzelfde gebied en vaak voor dezelfde betrokken eigenaars en gebruikers reeds een flankerend beleid actief is, is het aangewezen om dit ook voor het Kleine Nete gebied te activeren. De impact op de grondprijzen is verwaarloosbaar gezien er dus geen bijkomend stimulerend beleid wordt toegepast.

Een dergelijk versnellend beleid is enkel van toepassing op onroerende goederen die in landbouwgebruik zijn, ongeacht de bestemming, op moment van verwerving door de VLM en wordt beperkt tot:

- Een aanbod aan ruilgronden indien beschikbaar binnen de voorziene project deadline;
- Een eigenaarsvergoeding ten belope van 20% van de venale waarde;
- Een wijkerstimulus ten belope van 2.000 €/ha bovenop de eindpacht- of einde gebruiksvergoeding;
- Een pachtaanvaardingsvergoeding ten gunste van de eigenaar indien deze bereid is een pachter op zijn gronden toe te laten;

Het versnellend beleid is van toepassing op het projectgebied en op ruilgronden in het zoekgebied in zoverre de transactie betrekking heeft op grondmobiliteit in het projectgebied. Dit flankerend beleid wordt beperkt in tijd en qua duur afgestemd op de SIGMA-timing.

Vraag aan de minister / Vlaamse Regering:

A) kennis te nemen van de wijze waarop het Blue Deal vlaggenschipproject Kleine Nete geconcretiseerd wordt binnen het beleidsdomein Omgeving;

B) in te stemmen met de inzet van de wijkerstimulus, eigenaarstoelage en de pachtaanvaardingsvergoeding binnen het werkingsgebied van de lokale grondenbank blue deal in de vallei van de Kleine Nete (dit zolang de grondenbank SIGMA hier actief is) en de bevoegde minister te gelasten opdracht te geven aan de Vlaamse Landmaatschappij deze beslissing uit te voeren.

3.3. Beheersovereenkomsten als belangrijk instrument

Beheersovereenkomsten met VLM (GLB-beheersovereenkomsten) zijn een instrument uit het landbouwbeleid dat al meer dan 20 jaar van toepassing is en invulling krijgt via het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling (PDPO). GLB-beheersovereenkomsten zijn vrijwillig, vijfjarig, en in ruil voor een jaarlijkse vergoeding worden door landbouwers extra inspanningen geleverd voor het milieu, de natuur en de biodiversiteit in Vlaanderen.

In de vallei van Kleine Nete (en bij uitbreiding de provincie Antwerpen) wordt eerder weinig gebruik gemaakt van dit instrument. De instapdrempel voor landbouwers ligt er hoger vanwege tal van factoren waaronder complexiteit van het beheer van bufferstroken, bemestingsdruk en beheer gericht op ontwikkelen extensief grasland en de hieraan verbonden angst voor blijvend grasland.

De vraag is of het toekomstige GLB (gemeenschappelijk landbouwbeleid) deze instapdrempel zal verlagen? Het is ook in de toekomst cruciaal dat we in de vallei onder andere ook via beheersovereenkomsten kunnen blijven inzetten op een duurzaam beheer van de vallei. De Opvolgingscommissie Kleine Nete hoopt dat het toekomstige GLB hiermee voldoende rekening houdt.

Binnen het Water-Land-Schap-project Beek.Boer.Bodem (strategisch project Kleine Nete I) worden beheersovereenkomsten op maat ontwikkeld. Ze beogen extensief grasland/grasrand-beheer te stimuleren. Deze beheersovereenkomsten kunnen ingezet worden in het beheergebied '*natte dooradering*' van de vallei van de Kleine Nete.

Het partnerschap is vragende partij om dit type beheersovereenkomst structureel te verankeren in het nieuwe plan voor het GLB. Het verdient aanbeveling het beheergebied "*bufferen en verbinden*" voor de Kleine Nete in te vullen als "*beheergebied natte dooradering*" tbv. een "*extensief grasland(rand)beheer*" en hiervoor in dat nieuwe GLB de nodige middelen te voorzien.

Vraag aan de minister / Vlaamse Regering:

Aan de bevoegde minister wordt gevraagd om opdracht te geven aan de Vlaamse Landmaatschappij om te onderzoeken hoe beheersovereenkomsten maximaal kunnen worden ingezet in de vallei van de Kleine Nete binnen het nieuwe GLB kader (generiek) en met middelen landinrichting (op maat).

Aan de bevoegde minister wordt gevraagd om opdracht te geven aan Departement Landbouw en Visserij om desgevallend een interventiefiche op te nemen in het nieuwe GLB in opmaak.

3.4. Aanpak verdrogingsproblematiek De Zegge

De Vlaamse Regering keurde op 23/10/2020 het door de Opvolgingscommissie Kleine Nete goedgekeurde actieplan met betrekking tot de verdrogingsproblematiek in habitatrichtlijngebied 'De Zegge' principieel goed. Hieronder een stand van zaken van de verschillende actiepunten:

Actie 1. Herevalueren van de huidige pompactiviteiten.

Na een klacht van VALK vzw ontving het provinciebestuur een aanmaning van Afdeling Handhaving (dept. OMG) (zie bijlage 8 bij deze rapportage). Op 24 juni werd het provinciale actieplan met betrekking tot de pompinstallaties in de Zegge, zoals gevraagd door de afdeling Handhaving met schrijven van 15 april 2021, goedgekeurd door deputatie (zie bijlage 9 bij deze rapportage). Het provinciebestuur zal uiterlijk 31 december 2021 rapporteren over de verdere stand van zaken.

Tussen Witteveen en Bos (studiebureau belast met de opmaak van de ecohydrologische studie voor De Zegge – Mosselgoren) en het provinciebestuur werden afspraken gemaakt om op basis van het grondwatermodel van de ecohydrologische studie de effecten van de beide pompinstallaties op het grondwater beter in kaart te brengen (2021).

Actie 2. Opmaak ecohydrologische studie

De ecohydrologische werd begin 2021 door ANB gegund aan studiebureau Witteveen & Bos en opgestart.

Een eerste stuurgroep vond plaats op 22/02/2021 (het verslag is als bijlage 10 gevoegd bij deze rapportage). Een tweede stuurgroep kwam samen op 26/10/2021.

Het grondwatermodel zou operationeel moeten zijn tegen het einde van 2021. In de eerste helft van 2022 worden de mogelijke oplossingsscenario's gemodelleerd. Het eindrapport met de aanbevelingen voor hydrologische herstelmaatregelen op basis van het geleverde studiewerk wordt verwacht in de zomer van 2022.

Actie 3. Uitwerken planalternatieven in functie van plan-MER RUP Kleine Nete en Aa

In het voorontwerp RUP (plenaire vergadering 5 oktober 2021) is - teneinde te voldoen aan de bepalingen van artikel 36ter van natuurdecreet inzake de passende beoordeling - een zone in overdruk aangeduid op het agrarisch gebied in de vallei van de Kleine Nete ter hoogte van De Zegge. De zone werd bepaald op basis van een advies van het INBO en omvat de delen van het agrarisch gebied waar het peilbeheer een invloed heeft of kan hebben op de waterpeilen in De Zegge aangeduid met een specifieke overdruk "Bijzondere erfdienstbaarheid agrarisch waterpeilbeheer". Binnen het deel van de vallei dat aangeduid wordt met deze overdruk worden randvoorwaarden opgelegd aan het waterpeilbeheer in functie van landbouw: handelingen of ingrepen in het gebied die als doel hebben de grondwaterstanden te wijzigen in het valleigebied te wijzigen zijn er enkel toegelaten voor zover deze de instandhouding (het behoud en het herstel) van de natuurwaarden in de aangrenzende vogel- en habitatrichtlijngebieden niet hypothekeren en geen verdere verdroging van de onderliggende veenpakketten en bodemdaling veroorzaken.

Actie 4. Opmaak van een landbouwstudie en een maatschappelijke kosten-batenstudie

Het verkennend onderzoek door INBO⁴ heeft een voorstel van perimeter voor het nemen van herstelmaatregelen voor duurzame instandhouding van het SBZ-H deelgebied De Zegge-Mosselgoren opgeleverd. Deze perimeter werd onderworpen aan een LIS (desktop) met volgende resultaten: het studiegebied telt 583 ha geregistreerd landbouwgebruik in gebruik door 89 landbouwers en telt 19 bedrijfszetels. Wanneer er meer resultaten van de lopende ecohydrologische studie gekend zijn, wordt een nieuwe LIS en waar nodig LER uitgevoerd.

Ander studiewerk (bv. onderzoek naar de teeltmogelijkheden bij verhoogde waterstanden) bevindt zich momenteel in een voorbereidende fase wat betreft het voorzien van de noodzakelijke middelen voor een onderzoek (departement Landbouw en Visserij).

Actie 5. Terughoudend vergunningenbeleid

Het terughoudende vergunningenbeleid vormt een permanent aandachtspunt voor de vergunning- en adviesverlenende instanties.

⁴ <https://pureportal.inbo.be/en/publications/ecologisch-onderbouwde-scenarios-voor-moerasontwikkeling-en-hydro>

Actie 6. Aanmelding LEADER

Dit subsidiekanaal bleek na verder onderzoek momenteel niet opportuun te zijn.

Grondbeleid

De Vlaamse Regering heeft op 23/10/2020 eveneens beslist om de bevoegde minister te gelasten opdracht te geven aan het Agentschap voor Natuur en Bos, de Vlaamse Landmaatschappij en de Vlaamse Milieumaatschappij om een bewarend grondbeleid te voeren in en rond het SBZ De Zegge en opdracht te geven aan de Vlaamse Landmaatschappij om in en rond SBZ De Zegge in te gaan op aankoopopportuniteiten.

De VLM kocht intussen 20ha binnen het voorstel van perimeter voor het nemen van herstelmaatregelen voor duurzame instandhouding van het SBZ-H deelgebied De Zegge-Mosselgoren (zie figuur 9 in <https://purews.inbo.be/ws/portalfiles/portal/18205883/INBO.A.3863.pdf>).

3.5. Aanpak verdrogingsproblematiek Olens Broek

Voor het focusgebied Olens Broek wordt er verder gewerkt aan het ontwikkelen en uitrollen van een maatregelenpakket voor het tegengaan van de verdroging.

In het kader van de verondieping van de Kneutersloop/Gerheezeloop, een zijloop van de Kleine Nete die het gebied doorkuist, is er door OVAM een waterbodemonderzoek opgestart. De waterloop werd vroeger immers gebruikt als lozingspunt voor de lokale metaalindustrie te Olen (Umicore, Aurubis), waardoor historische vervuiling te verwachten was. Uit de eerste resultaten van dit onderzoek blijkt er een saneringsnoodzaak aanwezig. Binnen de lopende studie worden er een aantal saneringsscenario's uitgewerkt, rekening houdend met de doelstellingen omtrent hydrologisch herstel. Deze scenario's zullen mee gemodelleerd worden in de lopende ecohydrologische studie (zie 3.4).

Na het plaatsen van een drempel op de Kleine Nete ter hoogte van de Hellekens, juist afwaarts het Olens Broek, werkt de VMM momenteel de plannen uit voor de hermeandering van de Kleine Nete ter hoogte van het Olens Broek. De doelstelling van deze plannen is tweeledig. Door het aansluiten van de oude meanders en het plaatsen van drempels in de huidige waterloop wordt de grondwatertafel in het Olens Broek terug verhoogd. Daarnaast zorgt de hermeandering voor een verbeterde structuurkwaliteit van de Kleine Nete zelf en draagt zo bij tot het habitatherstel in het kader van de S-IHD en het bereiken van de goede ecologische toestand in het kader van de kaderrichtlijn water. De aanvraag voor de omgevingsvergunning en de aanbesteding van het bestek vinden nog dit najaar plaats.

Overige hydrologische herstelmaatregelen, bv. het dempen van grachten, worden mee gemodelleerd in de ecohydrologische studie (zie 3.4) en zullen na afronding van de studie worden uitgevoerd.

3.6. Problematiek onverenigbaarheid Projectsubsidies Natuur (PSN) en percelen waarop een PV met herstellvordering rust

In het subsidiereglement voor Projectsubsidies Natuur wordt als voorwaarde gesteld dat het verwijderen van gebiedsvreemde gebouwen en constructies als noodzakelijke stap voor de verdere inrichting van een perceel kan, voor zover er geen stedenbouwkundige overtreding of proces-verbaal met herstellvordering bestaat. Dergelijke vonnissen sluiten talrijke percelen, vaak gelegen in ruimtelijk kwetsbare gebieden met een belangrijke opgave voor natuur en water, uit voor subsidie. Specifiek binnen de coördinatieopdracht speelt de problematiek rond illegaal uitgegraven vijvers met bijhorende weekendverblijven en oneigenlijke ophogingen van het maaiveld in vallegebied. Bij aankoop van dergelijke percelen komt de nieuwe eigenaar (dus andere dan de overtreder) niet in aanmerking voor subsidies voor herstel in oorspronkelijke staat. Het is wenselijk om hierop een uitzondering in het subsidiereglement te voorzien.

Heel in het bijzonder gaat het om gronden verworven door een openbaar bestuur dat en/of een terrein behorende vereniging die niet verantwoordelijk is voor de stedenbouwkundige overtreding.

Daarom werd voorgesteld om te onderzoeken op welke wijze het subsidiereglement Projectsubsidie Natuur kan aangepast worden waardoor nieuwe eigenaars van percelen waarop een vonnis rust en die wensen bij te dragen aan de realisatie van de Europese Natuurdoelen en/of het integraal waterbeleid (in eerste instantie te denken aan openbare besturen als provincie en gemeente en de terreinbeherende verenigingen) toch mogelijk is om beroep te doen op deze subsidiemogelijkheden.

De Vlaamse regering besliste op 23 oktober 2020 om kennis te nemen dat de bevoegde minister opdracht zal geven aan het Agentschap voor Natuur en Bos het subsidiereglement Projectsubsidie Natuur aan te passen in functie van een oplossing voor gronden bezwaard met een stedenbouwkundige overtreding of proces-verbaal met herstellvordering. Het onderzoek is in 2021 afgerond en vanaf 2022 is de gevraagde uitzondering mogelijk.

3.7. Handhaving – gebiedsgerichte aanpak

Eerder werd gerapporteerd over en een pleidooi gehouden voor (meer structurele,) gebiedsgerichte inzet van handhaving, parallel en in afstemming met de gebiedsgerichte trajecten van andere overheidsactoren. In het hefboomgebied Molternete, een kwetsbaar open-ruimte gebied (zone voor openbaar nut, overstromingsgebied, speerpuntgebied, Habitatrichtlijngebied), hebben de inspectiediensten in samenwerking met met het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en de betrokken lokale besturen gebiedsgericht samengewerkt. De resultaten zijn enorm:

- In 62 dossiers werden aanmaningen verzonden aan de betrokken eigenaars. De eigenaars kregen tijd om zich in regel te stellen tegen 1 september 2021.
- 29 percelen werden ondertussen verkocht aan de vzw Natuurpunt, dit met het oog op herstel. Een ploeg vrijwilligers van de betrokken vzw is volop bezig met het herstel ter plaatse uit te voeren (afbraak constructies, ...). In een latere fase volgt een sanering ten gronde en zullen nieuwe meanders voor de Molenbeek- Bollaak aangelegd worden.
- Ondertussen zijn nieuwe plaatsbezoeken en herhaalde aanmaningen gepland. Bovendien zullen er verslagen van vaststelling worden opgesteld voor instandhouding in ruimtelijk kwetsbaar gebied, die dan kunnen resulteren in boetes opgelegd door de het gewestelijk beboetingsentiteit 'Cluster Sanctivering en Advisering (CSA)'. In een latere fase kan (na een gunstig advies van de hoge raad voor de handhavingsuitvoering) een herstellvordering volgen.

In het raam van de coördinatieopdracht en het tweede strategische project in de vallei van de Kleine Nete zal deze aanpak de komende jaren gekopieerd worden voor volgende gebieden:

- Gebied rond de bovenlopen Kleine Nete (Dessel, Kasterlee, Retie);
- Gebied rond de Visbeekvallei (Lille);
- Gebied rond de Kempische Heuvelrug (Herentals en Kasterlee).

Een bijzonder aandachtspunt blijft de beschikbare ambtelijke capaciteit, in het bijzonder bij de inspectiediensten.

Vraag aan de minister / Vlaamse Regering:

Aan de bevoegde minister wordt gevraagd om (de betrokken administraties een mandaat te geven om) voldoende extra personele middelen in te zetten voor een gebiedsgerichte aanpak resp. gerichte inspectie en handhaving..

3.8. Ontharding – verlaten landbouwzetels

Vanuit de landbouwsector wordt de vraag gesteld om te onderzoeken of en desgevallend hoe Blue Deal middelen kunnen worden aangewend om ontharding te realiseren in het agrarisch gebied in functie van het herstel van het infiltratievermogen van de bodem en het hergebruik van de ruimte voor grondgebonden landbouw. Vandaag zijn er geen incentives voor landbouwers om overbodige bebouwing en verharding weg te nemen. Onderzocht kan worden op welke wijze de Blue Deal-middelen die toegewezen werden aan het beleidsdomein Landbouw ingezet kunnen worden voor steun aan

landbouwbedrijven die bebouwing en verharding wegnemen als maatregel om de infiltratiecapaciteit van de bodem te herstellen en deze gronden opnieuw in gebruik te nemen voor grondgebonden landbouwactiviteiten.

Vraag aan de minister / Vlaamse Regering:

Aan de bevoegde minister wordt gevraagd om opdracht te geven aan het Departement Landbouw en Visserij om een stimulerend beleid uit te werken voor de sloop van overtollige agrarische bebouwing en verharding in agrarisch gebied.